

УДК 327:355.45](569.4+73)

DOI <https://doi.org/10.32782/2786-9385/2025-6-13>

ОБОРОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ США ТА ІЗРАЇЛЕМ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Тихоненко Ірина Вікторівна,

кандидат політичних наук,

доцентка кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики

Чорноморського національного університету імені Петра Могили

ORCID ID: 0000-0002-7716-085X

Задернівський Олександр Станіславович,

магістрант кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики

Чорноморського національного університету імені Петра Могили

ORCID ID: 0009-0005-2373-0035

У статті здійснено спробу аналізу оборонного співробітництва між США та Ізраїлем на сучасному етапі. Зокрема, зроблено акцент на хронологічному періоді з 2019 по 2025 р., що детермінується активізацією американських зовнішньополітичних ініціатив у безпековій сфері щодо Близького Сходу та безпосередньо Ізраїлю. Автори досліджують оборонне співробітництво між США та Ізраїлем з урахуванням інструментів оборонної дипломатії, зокрема у таких вимірах, як: політичний діалог, військово-стратегічне співробітництво, спільні військові навчання та тренування, оборонне планування та стратегічні комунікації, обмін розвідданими та кібероборона, освітня і наукова співпраця у сфері оборони, цивільно-військова і гуманітарна сфери. Особлива увага приділяється впливу Меморандуму про взаєморозуміння на 2019–2028 рр., який закріпив фінансові аспекти та стратегічні цілі військової допомоги США Ізраїлю, сприяв модернізації озброєнь та підвищенню технологічної сумісності збройних сил двох держав. Акцентується увага на модернізації цивільно-військового співробітництва між державами, зважаючи на мирний план щодо Гази, запропонований Д. Трампом у вересні 2025 р. Водночас розглядаються питання гуманності використання американської допомоги в умовах конфліктів і потреби в контролі та оцінці ефективності такої підтримки. Відзначається високий рівень інституційної співпраці між провідними оборонними відомствами та військовими структурами держав, що втілюється у низці практичних заходів (наприклад, військових навчань «Noble Dina» та «Juniper Falcon», інтеграції систем протиракетної оборони «Iron Dome» і THAAD, програмі «Cyber Iron Dome»). Автори дійшли висновку, що комплексне партнерство США та Ізраїлю забезпечує стратегічну перевагу обох держав у регіоні, сприяє стабільності, стримуванню загроз на Близькому Сході (Іран та терористичні організації ХАМАС і «Хезболла»), що проявилось у практичному оборонному співробітництві як за адміністрації Д. Трампа, так і Дж. Байдена.

Ключові слова: США, Ізраїль, Близький Схід, ХАМАС, оборонне співробітництво, військово-технічне співробітництво, військова допомога, військові навчання.

Tykhonenko I. V., Zadernivskiy O. S. Defense cooperation between the USA and Israel at the modern stage

The article attempts to analyze defense cooperation between the United States and Israel at the present stage. In particular, the emphasis is placed on the chronological period from 2019 to 2025, which is determined by the intensification of American foreign policy initiatives in the security sphere regarding the Middle East and Israel directly. The authors study defense cooperation between the United States and Israel taking into account the methods of defense diplomacy, in particular in the following dimensions: political dialogue, military-strategic cooperation, joint military exercises and training, defense planning and strategic communications, intelligence sharing and cyber defense, educational and scientific cooperation in the defense sector, civil-military and humanitarian spheres. Particular attention is paid to the impact of the Memorandum of Understanding for 2019–2028, which established the financial aspects and strategic goals of the US military assistance to Israel, contributed to the modernization of weapons and increased technological compatibility of the armed forces of two states. Attention is also focused on the modernization of civil-military cooperation between the states, taking into

account the peace plan for Gaza proposed by D. Trump in September 2025. At the same time, the issues due to the humanity of the use of American aid in conflict situations and the need to monitor and assess the effectiveness of such support are considered. The high level of institutional cooperation between the leading defense departments and military structures of the states is noted, which is embodied in a number of practical activities (military exercises «Noble Dina» and «Juniper Falcon», integration of the anti-missile defense systems «Iron Dome» and THAAD, the «Cyber Iron Dome» program). The authors concluded that the comprehensive partnership between the United States and Israel provides a strategic advantage for both states in the region, contributes to stability, and deters threats in the Middle East (Iran and the terrorist organizations Hamas and Hezbollah), which has been manifested in practical defense cooperation under both the Trump and Biden administrations.

Key words: *United States, Israel, Middle East, Hamas, defense cooperation, military-technical cooperation, military assistance, military exercises.*

Актуальність дослідження. У сучасній системі міжнародних відносин оборонне співробітництво між Сполученими Штатами Америки та державою Ізраїль посідає чільне місце. Ці дві держави пов'язують не лише спільні стратегічні інтереси, а й тривала історія військово-технічної взаємодії, що ґрунтується на спільному баченні безпеки в нестабільному Близькосхідному регіоні. Відзначимо значну активізацію безпекового та оборонного співробітництва між офіційними Вашингтоном та Тель-Авівом за першої адміністрації Д. Трампа з 2019 р.

Події останніх років, зокрема напад ХАМАС на державу Ізраїль у 2023 р., лише підкреслили значення стратегічного партнерства двох держав у сфері оборони. Важливою віхою у цьому процесі стало підписання Меморандуму про взаєморозуміння на 2019–2028 рр., який визначає довгострокові цілі американської військової допомоги Ізраїлю, спрямованої на модернізацію озброєнь, підвищення обороноздатності та забезпечення сумісності з технікою США [1]. Зважаючи на мирний план Д. Трампа щодо Гази, оголошений у вересні 2025 р, між США та Ізраїлем активізувалося військово-цивільне співробітництво. Таким чином, сучасний етап американо-ізраїльського оборонного співробітництва характеризується стратегічною глибиною, інституційною сталістю та спільною відповіддю на нові виклики регіональної безпеки.

Мета статті – проаналізувати особливості та тенденції розвитку оборонного співробітництва між Сполученими Штатами Америки та державою Ізраїль на сучасному етапі, апелюючи до

військово-політичного, технологічного та стратегічного складників у період із 2019 по 2025 р.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оборонного співробітництва між США та Ізраїлем на сучасному етапі є об'єктом дослідження як українських, так і американських та ізраїльських учених. Серед українських дослідників Л. Мельник, І. Дужа та Л. Самойленко [2] аналізують механізми формування американської зовнішньої політики та її вплив на партнерів у різних регіонах, зокрема Ізраїлю. А.В. Вергелес [3] розглядає саме безпековий складник американо-ізраїльських відносин у контексті протидії Ірану та певні складники військово-технічної взаємодії Вашингтону і Тель-Авіва саме за першої каденції адміністрації Д. Трампа. Ізраїльський науковець Е. Інбар [4] акцентує увагу на ізраїльській стратегії стримування, зокрема через військово-політичну співпрацю та сумісність озброєнь зі США. І. Лерман [5] критично аналізує нормативно-правову базу оборонного співробітництва Ізраїлю зі США. Своєю чергою, американські військові – генерал (у відставці) Ф. Брідлав та віцеадмірал (у відставці) Дж. Бьорд [6] – досить позитивно оцінюють основні складники оборонного і безпекового союзу США та Ізраїлю з погляду його стратегічної необхідності для балансування регіональної ситуації у регіоні Близького Сходу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ізраїль посідає чільне місце у зовнішньополітичній та безпековій стратегії США на Близькому Сході. Для Вашингтону ця держава є не лише

стратегічним союзником у регіоні, а й важливим інструментом забезпечення стабільності, стримування іранського впливу та протидії тероризму. Через військову допомогу, політичну підтримку й координацію дій у сфері оборони з Ізраїлем США зміцнюють свої позиції на Близькому Сході.

Відзначимо, що з теоретичного погляду «оборонне співробітництво» втілюється у системі політичних, військових і технічних взаємодій між державами, спрямованих на підвищення їхньої обороноздатності, розвиток спільних технологій, обмін інформацією та узгодження стратегій безпеки. Інструментом його реалізації виступає оборонна дипломатія, що реалізується через низку військових і дипломатичних механізмів, насамперед за допомогою діалогу, контактів між збройними силами держав-партнерів, стратегічних домовленостей для попередження можливих криз та конфліктів.

Зважаючи на історично обґрунтоване та стратегічне партнерство між США та Ізраїлем, варто розглянути основні складники оборонного співробітництва, які втілюються у таких формах.

Політичний діалог. Передбачається узгодження позицій щодо питань безпеки, оборони та стратегічних викликів. Підписання Меморандуму про взаєморозуміння на 2019–2028 рр. регламентувало політичний діалог між державами та визначило довгострокові цілі американської військової допомоги Ізраїлю (на суму 38 млрд доларів), заклавши основу для стабільної співпраці в галузі модернізації озброєнь і технологічної сумісності [7]. Щорічні зустрічі між представниками Державного департаменту США, Пентагону та Міністерства оборони Ізраїлю, зокрема у 2021 та 2023 рр., були присвячені узгодженню позицій щодо Ірану, Сирії, Лівану, а також розвитку спільних оборонних ініціатив.

У 2025 р. була проведена конференція «50 штатів – один Ізраїль», організована Міністерством закордонних справ Ізраїлю. У заході взяли участь представники всіх 50 штатів Америки, як демократи, так і республіканці, що показало єдину

політику Вашингтону щодо Ізраїлю. Прем'єр-міністр Ізраїлю Б. Нетаньягу за підсумками конференції, зазначив: «Ми цінуємо та плекаємо вашу підтримку. Це активні зусилля щодо протидії спробам облоги Ізраїлю – не ізольовані, не символічні, а реальні зусилля» [8].

Військово-стратегічне співробітництво. Під час каденції Дж. Байдена відбувалося спільне американо-ізраїльське виробництво компонентів «Iron Dome» у США. Через створене спільне підприємство Raytheon-Rafael Area Protection Systems компанії зобов'язалися інвестувати 33 млн доларів у створення нового об'єкта. Після введення в експлуатацію об'єкт вироблятиме ракети для Корпусу морської піхоти США та інших союзників Америки [9].

Економіст Л.Дж. Білмс (старша викладачка Гарвардського університету) та політичні аналітики С. Семлер (співзасновник Інституту реформи політики безпеки) і В.Д. Хартунг (старший науковий співробітник Інституту Квінсі) підрахували, що витрати США на військові операції Ізраїлю та пов'язані з ними операції США в регіоні становлять щонайменше 22,76 млрд доларів і зростають. Ця оцінка є консервативною, хоча вона включає затверджене фінансування допомоги у сфері безпеки з 07 жовтня 2023 р., зважаючи на залучення американських військових до операцій проти бойовиків-хуситів у Ємені [10].

31 жовтня 2023 р. ізраїльські військові заявили, що вперше з початку війни з ХАМАС використали проти бойовиків систему протиповітряної оборони Arrow для перехоплення ракети класу «земля – земля», запущеної з району Червоного моря в напрямку їхньої території. Напередодні цієї події американські військові заявили, що відправили до Ізраїлю вдосконалену систему протиракетної оборони THAAD, що призначена для перехоплення та знищення балістичних ракет малої, середньої та середньої дальності на кінцевому етапі їхнього польоту [11].

Спільні військові навчання та тренування. У березні 2023 р. ВМС Ізраїлю провели двотижневі міжнародні

навчання «Noble Dina» разом із Грецією, Кіпром, Італією, США та Францією. У навчаннях брали участь кораблі, підводні човни, літаки та вперше ракетний корвет «Sa'ar 6». До навчань також були залучені винищувачі та гелікоптери Повітряних сил Ізраїлю. Метою навчань також стало підвищення оперативної сумісності та посилення можливостей у спільному стримуванні та протидії загрозам [12].

«Juniper Falcon» є спільними американо-ізраїльськими навчаннями, проведеними у 2023 р. «Навчання зосереджено на протиповітряній обороні, кібербезпеці та радіочастотному спектрі, розвідці та логістичних сценаріях, а також сприяють перевірці спільної готовності США та Ізраїлю до потенційних подій у сфері безпеки», – йдеться у заяві Армії оборони Ізраїлю [13].

Обмін розвідданими та інформацією. Це один із провідних напрямів оборонного співробітництва між США та Ізраїлем, який забезпечує оперативне реагування на спільні загрози, зокрема терористичні, кібернетичні та ракетні. Такий обмін здійснюється між розвідувальними структурами обох держав (американських – Central Intelligence Agency, National Security Agency, Defense Intelligence Agency та ізраїльських – Mossad, Military Intelligence Directorate (AMAN), Shabak) у межах спеціальних двосторонніх каналів.

США активно підтримують Ізраїль через обмін розвідувальними даними, супутниковими знімками, сигналами радіоперехоплення (SIGINT) та інформацією з безпілотних систем спостереження. У 2023 р. після масштабного нападу ХАМАС американські спецслужби розгорнули спільні оперативні групи з ізраїльським Mossad та військовою розвідкою AMAN для ідентифікації командних центрів і складів зброї у секторі Газа. У 2024–2025 рр. це партнерство розширилося на північний напрямок – боротьбу з «Хезболла» у Лівані. США надавали Ізраїлю дані з розвідувальних літаків RC-135 та супутників серії Keyhole, що давало змогу відстежувати ракетні пуски й переміщення

бойовиків. Також розгорнуто спільну аналітичну платформу для моніторингу фінансових каналів постачання озброєнь з Ірану [14].

Оборонне планування та стратегічні консультації. Проведення регулярних консультацій на високому рівні дає змогу узгодити військові доктрини, сценарії реагування на кризи й розподіл ресурсів. Стабільність фінансування і рамки співпраці, закріплені Меморандумом про взаєморозуміння на 2019–2028 рр., дають довгострокову основу для таких планів (фінансування ППО, закупівлі F-35, спільні програми ПРО) [1; 15].

Joint Political-Military Group (JPMG) є двостороннім форумом щодо планування, узгодження військових навчань та логістичних дій. Із 2022 р. така взаємодія зосередилася на співпраці проти іранських ядерних та регіональних загроз, можливостях, створених Угодами Авраама, та розвитку співпраці між Армією оборони Ізраїлю та Міністерством оборони США. Генеральний директор А. Ешель висловив вдячність за непохитну підтримку та партнерство американському уряду у забезпеченні якісної військової переваги Ізраїлю над Іраном у подіях 2025 р. [16].

У квітні 2024 р. відбулася нарада U.S.-Israel Strategic Consultative Group для консультацій із низки питань після безпрецедентної ракетної атаки та атаки безпілотників Ірану на Ізраїль [17].

Миротворчі операції. Ізраїль, не будучи членом НАТО, бере участь у програмах партнерства з Альянсом (зокрема, Mediterranean Dialogue), що дає змогу проводити консультації та обмін досвідом зі США щодо миротворчих операцій. Американська сторона, своєю чергою, підтримує ізраїльських фахівців у підготовці до участі у місіях ООН, особливо у сфері медичної допомоги, логістики та гуманітарної безпеки [18].

Кібербезпека та інформаційна оборона. Співробітництво США та Ізраїлю у сфері кібербезпеки стало одним із найдинамічніших напрямів оборонного партнерства у 2019–2025 рр. Обидві держави мають високорозвинені технологічні сектори та спільно формують

кібершит проти загроз із боку Ірану, ХАМАС, «Хезболли» та інших акторів, що здійснюють атаки на військову, енергетичну й інформаційну інфраструктуру Ізраїлю.

Програма «Cyber Iron Dome» (із 2022 р.) є спільною ініціативою Агентства кібербезпеки США та ізраїльського Національного управління кібербезпеки, спрямованою на виявлення та нейтралізацію масових атак на системи критичної інфраструктури. Кооперація ґрунтується на партнерстві між Агентством національної безпеки США та ізраїльським підрозділом військової розвідки Unit 8200. Обидві структури здійснюють обмін технічними розвідданими, координують дії щодо запобігання хакерським атакам на критичну інфраструктуру, а також спільно відстежують кіберактивність Ірану, «Хезболли» та інших ворожих акторів у регіоні [19].

Із 2023 р. у межах ініціативи Global Engagement Center Державного департаменту США реалізуються спільні програми з протидії дезінформаційним кампаніям, спрямованим на підлив ізраїльсько-американського партнерства [20]. Особливу увагу приділено викриттю операцій, організованих іранськими проксі-групами у соцмережах та кіберпросторі. Закон Дж.С. Маккейна про національний оборонний бюджет на 2019 фінансовий рік додатково уточнив цю місію та наділив її мандатом на боротьбу з недержавною пропагандою та дезінформацією [21].

Освітня та наукова співпраця у сфері оборони. Провідну роль відіграють такі установи, як U.S. Naval Postgraduate School, National Defense University, Technion – Israel Institute of Technology, Tel Aviv University та ізраїльський Institute for National Security Studies. Вони реалізують спільні програми з кібероборони, штучного інтелекту, робототехніки, протидії безпілотним системам і стратегічного аналізу безпеки. США фінансують низку спільних дослідницьких проєктів через Bi-national Industrial Research and Development Foundation (BIRD) та U.S.-Israel Binational Science Foundation (BSF), що підтримують інно-

вації у військових технологіях, зокрема в системах раннього попередження та протиракетній обороні. Окрім того, відбувається обмін у межах стажувань між американськими та ізраїльськими військовими у провідних військових академіях обох держав, що сприяє розвитку культури взаємосумісності на тактичному рівні воєнної підготовки [22].

Оборонна промисловість та логістика. Сполучені Штати мають шість військових резервних складів в Ізраїлі на авіабазі Airwing 7 та зберігають на цих об'єктах військове обладнання вартістю близько 300 млн доларів. Це обладнання належить Сполученим Штатам і призначене для використання американськими військами на Близькому Сході, але також може бути передано Ізраїлю під час бойових дій. Також стверджується, що Сполучені Штати зберігають на цих об'єктах винищувачі та бомбардувальники, а на одній із баз, як вважається, знаходиться шпиталь на 500 ліжок для морської піхоти США та спецпідрозділів [23]. США та Ізраїль також спільно співпрацюють у низці програм розвитку технологій, зокрема у розробленні ракетної системи «Стріла» та тактичного високоенергетичного лазера (також відомого як «Наутілу» [24]. Дві країни проводять регулярні спільні навчання, зокрема дворічні навчання під кодовою назвою «Ялівцева кобра» («Juniper Cobra»), призначені для перевірки оперативної сумісності між обома арміями. Окрім того, ізраїльський порт Хайфа є головним портом заходу у Східному Середземномор'ї для Шостого флоту США, а Ізраїль надає іншу логістичну та технічну підтримку американським силам у регіоні.

Однак у грудні 2023 р. сенатор Б. Сандерс вніс привілейовану резолюцію щодо заморожування військової допомоги США Ізраїлю, посиляючись на розділ 502(b) Закону про іноземну допомогу, закликаючи Державний департамент розслідувати злочини Ізраїлю проти людяності під час ведення війни в Газі [25]. Хоча Резолюцію було відхилено, питання щодо гуманності використання Ізраїлем американської допо-

моги постали знову, зважаючи на те, що у травні 2024 р. Ізраїль використав дві бомби GBU-39 американського виробництва під час різанини в Тель-аль-Султані. Бомби GBU-39 також були виявлені в інших густонаселених цивільних районах [26].

У 2020–2025 рр. активно розвивається кооперація у сфері БПЛА, бронетехніки, систем електронної розвідки та супутникових технологій. Важливим напрямом є також логістична взаємодія, зокрема спільне використання складів військових запасів (U.S. War Reserves Stockpiles in Israel) і модернізація інфраструктури для швидкого перекидання озброєнь у разі конфлікту на Близькому Сході. Це забезпечує оперативну сумісність і високу готовність союзників до спільних дій у кризових ситуаціях [27].

Гуманітарна і цивільно-військова співпраця. Така взаємодія спрямована на реагування на надзвичайні ситуації, ліквідацію наслідків конфліктів і природних катастроф, а також підтримку цивільного населення в кризових регіонах. Ізраїльські підрозділи Home Front Command співпрацюють з американським U.S. Agency for International Development (USAID). Ізраїльські рятувальні місії (Israel's Home Front Command) діють у партнерстві з USAID під час ліквідації наслідків стихійних лих. Відзначимо спільну взаємодію у подоланні наслідків землетрусу в Туреччині у 2023 р. [28].

Зважаючи на запропонований у вересні 2025 р. Д. Трампом мирний план для сектора Газа, що складається з 20 пунктів, цивільно-військова співпраця активізувалася. Зокрема, у жовтні 2025 р. Центральне командування США (CENTCOM) відкрило Цивільно-військовий координаційний центр (CMCC) на півдні Ізраїлю, який слугуватиме головним центром стабілізації ситуації у Газі. «Об'єднання зацікавлених сторін, які поділяють мету успішної стабілізації в Газі, є важливим для мирного переходу. Протягом наступних двох тижнів американський персонал залучатиме представників країн-партнерів, неурядових організацій, міжна-

родних установ та приватного сектору, коли вони прибудуть до координаційного центру», – заявив командувач CENTCOM адмірал Б. Купер [29]. Військовослужбовці США не будуть розгортатися в Газі, а натомість допомогатимуть сприяти потоку гуманітарної, логістичної та безпекової допомоги від міжнародних партнерів до Гази. Комітет стежитиме за виконанням угоди про припинення вогню, маючи операційний майданчик, який дасть змогу персоналу оцінювати події у Газі в режимі реального часу.

Висновки. На сучасному етапі оборонне співробітництво між США та Ізраїлем залишається стратегічно важливим і багатоплановим.

Взаємодія охоплює політичний діалог, спільне виробництво озброєнь, військово-стратегічні ініціативи, навчання, обмін розвідувальними даними, кібербезпеку, логістику, гуманітарну та цивільно-військову співпрацю. Акцент на спільних технологічних розробках, модернізації озброєнь і навчанні підвищує оперативну сумісність і готовність обох країн до кризових ситуацій.

За адміністрації Трампа (2017–2021 рр.) та під час його другої каденції з 2025 р. спостерігалось посилення військово-технічного співробітництва: активізація постачання F-35, модернізація систем ПРО («Iron Dome», «David's Sling», «Arrow-3») та проведення масштабних навчань на тлі загострення відносин Ізраїлю з Іраном, ситуації у секторі Газа та протидія ХАМАСу. За адміністрації Дж. Байдена (2021–2025 рр.) акцент був зміщений на технологічну модернізацію, кібербезпеку та розвідку, а також на розвиток спільних гуманітарних і цивільно-військових програм. Однак можна виділити меншу швидкість реагування на загострення конфліктів та високу залежність від технологій та кіберінфраструктури. Проте відзначимо, що США розглядають Ізраїль як ключового союзника на Близькому Сході для забезпечення стабільності регіону, стримування іранського впливу та протидії терористичним загрозам.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Memorandum of Understanding (MOU) (2019-2028). *U.S. State Department. Archived Content*. URL: <https://2009-2017.state.gov/documents/organization/265160.pdf> (дата звернення: 23.10.2025).
2. Мельник Л., Дужа І., Самойленко Л. Формування і реалізація політики США щодо російсько-української війни та війни в Ізраїлі. *Вісник Львівського університету. Серія «Філософсько-політологічні студії»*. 2024. Вип. 52. С. 419–425.
3. Вергелес А.В. Безпековий вимір американо-ізраїльських відносин за адміністрації Дональда Трампа. *Наукові записки студентів та аспірантів. Серія «Міжнародні відносини»*. 2020. Вип. 5. С. 331–342.
4. Inbar E. Netanyahu's Annexation Plan Can't Be Stopped. *Middle East Forum*. 2020. April 29. URL: <https://www.meforum.org/netanyahu-annexation-plan-cant-be-stopped> (дата звернення: 23.10.2025).
5. Lerman I. A US-Israeli Defense Treaty? A Noble Idea, But Neither Desirable nor Practical. *The Jerusalem Institute for Strategy and Security*. 2019. URL: <https://jiss.org.il/en/inbar-lerman-a-us-israeli-defense-treaty> (дата звернення: 26.10.2025).
6. Breedlove Ph., Bird J.M. The Strategic Imperative of U.S.-Israel Cooperation. *Jewish Institute for National Security of America*. 2024. May 30. URL: <https://jinsa.org/the-strategic-imperative-of-u-s-israel-cooperation> (дата звернення: 23.10.2025).
7. U.S. Security Cooperation with Israel. *U.S. Department of State, Bureau of Political-Military Affairs*. 2025. URL: <https://www.state.gov/u-s-security-cooperation-with-israel> (дата звернення: 26.10.2025).
8. Arria M. The Shift: 50 States, One Israel. *Mondoweiss*. 2025. URL: <https://mondoweiss.net/2025/09/the-shift-50-states-one-israel/> (дата звернення: 23.10.2025).
9. Goulding K. RTX, Rafael to build missile production facility in Camden, Arkansas. *RTX*. 2023. URL: <https://www.rtx.com/news/news-center/2023/10/26/rtx-rafael-to-build-missile-production-facility-in-camden-arkansas> (дата звернення: 23.10.2025).
10. Bilmes L.J., Hartung W.D., Selmer S. United States Spending on Israel's Military Operations and Related U.S. Operations in the Region, October 7, 2023-September 30, 2024 // The Watson School of International and Public Affairs. 2024. URL: <https://costsofwar.watson.brown.edu/paper/united-states-spending-israels-military-operations-and-related-us-operations-region-october-7> (дата звернення: 24.10.2025).
11. Israel deploys multilayered missile defense system. *Voanews*. 2024. URL: <https://www.voanews.com/a/israel-deploys-multilayered-missile-defense-system/7840099.html> (дата звернення: 26.10.2025).
12. Noble Dina Naval Exercise March 2023. *Jewish Virtual Library*. 2023. URL: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/noble-dina-naval-exercise> (дата звернення: 25.10.2025).
13. Fabian E., Berman L., Sokol S. IDF launches joint air defense, cyber drill with US Central Command. *The Times of Israel*. 2023. February 12. URL: <https://www.timesofisrael.com/idf-launches-joint-air-defense-cyber-drill-with-us-central-command/> (дата звернення: 26.10.2025).
14. Martinez L. US sends USS Wasp assault ship and Marines to eastern Mediterranean. *ABC News*. 2024. URL: <https://abcnews.go.com/International/us-sends-uss-wasp-assault-ship-marines-eastern/story?id=111490896> (дата звернення: 26.10.2025).
15. U.S. Foreign Aid to Israel: Overview and Developments since October 7, 2023. *Congressional Research Service*. 2025. URL: <https://www.congress.gov/crs-product/RL33222> (дата звернення: 26.10.2025).
16. Joint Statement of the 48th U.S.-Israel Joint Political-Military Group. *Jewish Virtual Library*. 2022. URL: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/joint-statement-of-the-48th-u-s-israel-joint-political-military-group> (дата звернення: 24.10.2025).
17. Readout of U.S.-Israel Strategic Consultative Group. *The White House*. 2024. April 18. URL: <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2024/04/18/readout-of-u-s-israel-strategic-consultative-group> (дата звернення: 26.10.2025).
18. Mediterranean Dialogue. *North Atlantic Treaty Organization*. 2025. URL: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_52927.htm (дата звернення: 25.10.2025).

19. Briefly. Unit 8200: The Elite Israeli Cyberforce Behind Hezbollah's Worst Nightmare. *Youtube*. 2025. URL: <https://youtu.be/izNihNUyps8?si=HcZjbA158tODqTVz> (дата звернення: 26.10.2025).
20. About Us – Global Engagement Center. *U.S. Department of State*. 2024. URL: <https://2021-2025.state.gov/about-us-global-engagement-center-2/> (дата звернення: 26.10.2025).
21. H.R.5515 – John S. McCain National Defense Authorization Act for Fiscal Year 2019. *U.S. Congress*. URL: <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/5515/text> (дата звернення: 24.10.2025).
22. Bird General Program. *BIRD*. URL: https://www.birdf.com/bird_programs/bird-general-program/ (дата звернення: 26.10.2025).
23. US pours \$1.5 billion into building secretive sprawling Israeli military bases. *Middle East Monitor*. 2025. July 8. URL: <https://www.middleeastmonitor.com/20250708-us-pours-1-5-billion-into-building-secretive-sprawling-israeli-military-bases/> (дата звернення: 24.10.2025).
24. Shwartz J., Wilson G.T., Avidor J.M. Tactical high-energy laser. *Laser and Beam Control Technologies: Proceedings*. 2002. Volume 4632. URL: <https://www.spiedigitallibrary.org/conference-proceedings-of-spie/4632/1/Tactical-high-energy-laser/10.1117/12.469758.full> (дата звернення: 25.10.2025).
25. Chappel J. Senator Sanders' New Resolution Could Force U.S. to Confront Any Complicity in Civilian Harm in Gaza. *Just Security*. 2023. URL: <https://www.justsecurity.org/90716/senator-sanders-new-resolution-could-force-u-s-to-confront-any-complicity-in-civilian-harm-in-gaza/> (дата звернення: 26.10.2025).
26. Robin S. Israel Used U.S.-Made Bombs in Strike That Killed Dozens in Rafah. *The New York Times*. 2024. URL: <https://www.nytimes.com/2024/05/29/world/middleeast/israel-us-rafah-bombs.html> (дата звернення: 25.10.2025).
27. Rudnitsky J. Israeli Drone Firm Raises \$30 Million to Scale Up US Production. *Bloomberg*. 2025. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-07-15/israeli-drone-firm-raises-30-million-to-scale-up-us-production> (дата звернення: 26.10.2025).
28. Borns N., Rosenthal J. Israeli aid efforts to Turkey and Syria have been multifaceted after the earthquake, despite the difficult political circumstances. *Fikra Forum*. 2023. URL: <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/regional-crisis-and-regional-cooperation-israeli-response-earthquake-syria-and> (дата звернення: 26.10.2025).
29. Koch A. US military opens coordination center in Israel for Gaza stabilization and aid efforts amid ceasefire. *Fox News*. 2025. URL: <https://www.foxnews.com/world/us-military-opens-coordination-center-israel-gaza-stabilization-aid-efforts-amid-ceasefire> (дата звернення: 24.10.2025).

REFERENCES:

1. U.S. State Department. Archived Content (n.d.). Memorandum of Understanding (MOU). (2019–2028). Retrieved from: <https://2009-2017.state.gov/documents/organization/265160.pdf> [in English].
2. Melnyk, L., Duzha, I., & Samoilenko, L. (2024). *Formuvannia i realizatsiia polityky SSHa shchodo rosiisko-ukrainskoi viiny ta viiny v Izraili* [Formation and implementation of U.S. policy regarding the Russian-Ukrainian war and the war in Israel]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriya filosofsko-politohichni studii – Bulletin of Lviv University. Series «Philosophical and Political Studies»*, 52, 419–425. [in Ukrainian].
3. Verheles, A.V. (2020). Bezpekovi vymir amerykansko-izraelskykh vidnosyn za administratsii Donal'da Trampa [Security dimension of U.S.-Israeli relations under the Donald Trump administration]. *Naukovi zapysky studentiv ta aspirantiv. Seriya «Mizhnarodni vidnosyny» – Scientific Notes of Students and Postgraduates. Series «International Relations»*, 5, 331–342. [in Ukrainian].
4. Inbar, E. (2020, April 29). Netanyahu's annexation plan can't be stopped. *Middle East Forum*. Retrieved from: <https://www.meforum.org/netanyahu-annexation-plan-cant-be-stopped> [in English].
5. Lerman, I. (2019). A US-Israeli defense treaty? A noble idea, but neither desirable nor practical. *The Jerusalem Institute for Strategy and Security*. Retrieved from: <https://jiss.org.il/en/inbar-lerman-a-us-israeli-defense-treaty> [in English].

6. Breedlove, Ph., & Bird, J.M. (2024, May 30). The strategic imperative of U.S.-Israel cooperation. *Jewish Institute for National Security of America*. Retrieved from: <https://jinsa.org/the-strategic-imperative-of-u-s-israel-cooperation> [in English].
7. U.S. Department of State, Bureau of Political-Military Affairs. (2025). U.S. Security Cooperation with Israel. Retrieved from: <https://www.state.gov/u-s-security-cooperation-with-israel> [in English].
8. Mondoweiss. (2025). The shift: 50 states, one Israel. Retrieved from: <https://mondoweiss.net/2025/09/the-shift-50-states-one-israel/> [in English].
9. RTX. (2023). RTX, Rafael to build missile production facility in Camden, Arkansas. Retrieved from: <https://www.rtx.com/news/news-center/2023/10/26/rtx-rafael-to-build-missile-production-facility-in-camden-arkansas> [in English].
10. Bilmes, L.J., Hartung, W.D., & Selmer, S. (2024). United States spending on Israel's military operations and related U.S. operations in the region, October 7, 2023 – September 30, 2024. *The Watson School of International and Public Affairs*. Retrieved from: https://costsofwar.watson.brown.edu/sites/default/files/papers/Costs-of-War_US-Support-Since-Oct7-FINALv2.pdf [in English].
11. VOA News. (2024). Israel deploys multilayered missile defense system. Retrieved from: <https://www.voanews.com/a/israel-deploys-multilayered-missile-defense-system/7840099.html> [in English].
12. Jewish Virtual Library. (2023). Noble Dina Naval Exercise March 2023. Retrieved from: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/noble-dina-naval-exercise> [in English].
13. Fabian, E., Berman, L., & Sokol, S. (2023, February 12). IDF launches joint air defense, cyber drill with US Central Command. *The Times of Israel*. Retrieved from: <https://www.timesofisrael.com/idf-launches-joint-air-defense-cyber-drill-with-us-central-command/> [in English].
14. Martinez, L. (2024). US sends USS Wasp assault ship and Marines to eastern Mediterranean. *ABC News*. Retrieved from: <https://abcnews.go.com/International/us-sends-uss-wasp-assault-ship-marines-eastern/story?id=111490896> [in English].
15. Congressional Research Service. (2025). U.S. Foreign Aid to Israel: Overview and developments since October 7, 2023. Retrieved from: <https://www.congress.gov/crs-product/RL33222> [in English].
16. Jewish Virtual Library. (2022). Joint Statement of the 48th U.S.-Israel Joint Political-Military Group. Retrieved from: <https://www.jewishvirtuallibrary.org/joint-statement-of-the-48th-u-s-israel-joint-political-military-group> [in English].
17. The White House. (2024, April 18). Readout of U.S.-Israel Strategic Consultative Group. Retrieved from: <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing-room/statements-releases/2024/04/18/readout-of-u-s-israel-strategic-consultative-group> [in English].
18. North Atlantic Treaty Organization. (2025). Mediterranean Dialogue. Retrieved from: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_52927.htm [in English].
19. YouTube. (2025). Briefly. Unit 8200: The elite Israeli cyberforce behind Hezbollah's worst nightmare. Retrieved from: <https://youtu.be/izNihNUyps8?si=HcZjbA158tODqTVz> [in English].
20. U.S. Department of State. (2024). About Us – Global Engagement Center. Retrieved from: <https://2021-2025.state.gov/about-us-global-engagement-center-2/> [in English].
21. U.S. Congress. (2019). H.R.5515 – John S. McCain National Defense Authorization Act for Fiscal Year 2019. Retrieved from: <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/5515/text> [in English].
22. BIRD Foundation. (n.d.). Bird General Program. Retrieved from: https://www.birdf.com/bird_programs/bird-general-program/ [in English].
23. Middle East Monitor. (2025, July 8). US pours \$1.5 billion into building secretive sprawling Israeli military bases. Retrieved from: <https://www.middleeastmonitor.com/20250708-us-pours-1-5-billion-into-building-secretive-sprawling-israeli-military-bases/> [in English].
24. Shwartz, J., Wilson, G.T., & Avidor, J.M. (2002). Tactical high-energy laser. *Laser and Beam Control Technologies: Proceedings*, 4632. Retrieved from: <https://www.spiedigitallibrary.org/conference-proceedings-of-spie/4632/1/Tactical-high-energy-laser/10.1117/12.469758.full> [in English].

25. Chappel, J. (2023). Senator Sanders' new resolution could force U.S. to confront any complicity in civilian harm in Gaza. *Just Security*. Retrieved from: <https://www.justsecurity.org/90716/senator-sanders-new-resolution-could-force-u-s-to-confront-any-complicity-in-civilian-harm-in-gaza/> [in English].

26. Robin, S. (2024). Israel used U.S.-made bombs in strike that killed dozens in Rafah. *The New York Times*. Retrieved from: <https://www.nytimes.com/2024/05/29/world/middleeast/israel-us-rafah-bombs.html> [in English].

27. Rudnitsky, J. (2025). Israeli drone firm raises \$30 million to scale up US production. *Bloomberg*. Retrieved from: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-07-15/israeli-drone-firm-raises-30-million-to-scale-up-us-production> [in English].

28. Borns, N., & Rosenthal, J. (2023). Israeli aid efforts to Turkey and Syria have been multifaceted after the earthquake, despite the difficult political circumstances. *Fikra Forum*. Retrieved from: <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/regional-crisis-and-regional-cooperation-israeli-response-earthquake-syria-and> [in English].

29. Fox News. (2025). US military opens coordination center in Israel for Gaza stabilization and aid efforts amid ceasefire. Retrieved from: <https://www.foxnews.com/world/us-military-opens-coordination-center-israel-gaza-stabilization-aid-efforts-amid-ceasefire> [in English].

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

Стаття надійшла до редакції 12.10.2025

Стаття прийнята 01.11.2025

Статтю опубліковано 30.12.2025